

مَلْمُوءُ الْمَلْمُوءَاتِ

ابراهيم : سيدى شهرى

دفتر خاقانى ناظرى

دارالفنون معلملرندن

كتابنا البحر كماله

مکتب حقوقده تقرير ايديلن درسلى حاوى وباشلوجه ملتقى الابحر
و در مختار کبی کتب معتبره فقهیه دن مقتبسدر

در سعادت

جغال اوغلنده « مطبعة خيرية »

۱۳۲۶ -- ۱۳۲۸

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

کتاب النکاح

بر مقدمه ایله ابواب و فصوله منقسمدر

مقدمه

نکاحه متعلق اصطلاحات فقهیه بیاننده در

۱. — نکاح، منافع مرأه ایله استمتاعك ارککه اختصاصی افاده ایدن بر عقد در [۱].

[۱] نکاح نونک کهریله تلفظ اولنور . ضرب بابندن نکح ، ینکح ، نکاحاً دیه تصریف اولندیفی کبی فتح بابندن نکح ، ینکح ، نکاحاً دیه ده تصریف اولنور .

نکاح ، لغتده اوچ معنایه کلور :

برنجیسی ، وطیٰ معناسیدر . بوکا کوره فاعلی ارککدر . ارککه ناکح دینلور ، قادینه اسناد اولنه ماز . (ولا تنکحوا مانکح آباؤکم من النساء) آیت کریمه سننده وطیٰ معناسنه در .

ایکنجیسی ، عقد در . یعنی اباحه جماع قصدیله والفاظ مخصوصه شرعیه اسمعالیه برینی کندینه اش ایتمکدر . بو معنی ارککده ده ، قادینه ده جازی اولور ، مثلاً فلان قادین کندینی نکاح ایتدی دینور و ذات الزوج اولان قادینه ناکح و ناکحه تعبیر اولنور . (فان طلفها فلا تحل له من بعد حتی تنکح زوجاً غیره) آیت کریمه سننده قادینه اسناد اولندیفی ایچون عقد معناسنده مستعملدر .

ایضاح . — کتب فقهیه ده نکاح ملک متعه بی افاده ایدن عقددر « عقد یفید ملک المتعة » دیه تعریف اولمشدر .

اشبو تعریفده کی متعه دن مقصد حل نظر و حل وطیء کی زوجه نك منافعدن استفاده در [۱] .

ملك کله سی ایکی صورتله تفسیر ایدلشدر : بری اختصاصدر ؛ زوجه نك منافعی زوجه مخصوص اولدیفنی افاده ایدر . بو معنی امام شافعی یه اسناد اولتمقدده در . دیکری مالکیتدر ؛ منافع مرأه یه حکماً مالکیت دیمکدر ، یوقسه حق زوجیته تعلق اولیان احکام سائرده مالکیت افاده ایتمز و زوج زوجه سنك عیننه مالک اولماز [۲] .

اوچنجیسی ضم و جمع معناسیدر . ان القبور تنكح الايامی . النسوة الارامل الیتامی . بیتنده جمع مناسنده مستعملدر که مزار لر قادی نسزار ککلی ، قوجه سز قادی نلری ، ینیملری جمع ایدر دیمکدر . نکاح کله سنك اشبو معانیء ثلاثه ده صورت استعمالی حقنده درت روایت وارد اولمشدر : برنجیسی ، وطیء و عقد معنلری یننده اشتراك لفظی ایله مشترک اولسیدر . بو قول معتبر دکلدرد ؛ چونکه برانظك معانیء مختلفه سننده استعمالی اشتراك ایله مجازه محتمل ایسه مجاز اشتراکه ترجیح اولنور . چونکه لفظ مشترکک معانیسندن برینه حمل ایچون قرینه بولنورسه اول معنایه حمل اولنور ، قرینه بولنمازسه اولفظ مشترک بحمل حاله کیرر وهیج برمعنایه حمل اولنه ماز . زیرا مشترک متعدد وضعلرله بشقه بشقه معنلره وضع اولنان لفظدر ، مشترکه نسبتله معنلرینك [۱] آتیاً متعه نك دیکر ایکی معناسی دها کوریله جکدر .

[۲] برشیءك عیننه مالکیت بیع کی ملک رقبه یه موضوع اولان عفودك مقتضاسیدر . نکاح ایسه ملک متعه یه موضوعدر .

ملك كله سنی حل معناسنه حمل ایدنلرده واردر. بوصولتده تعریف مذکور « منافع مرأه ایله استمتاعك حانی افاده ایدن بر عقددر » معناسنی مفید اولور. آنجق ملکی اختصاص ایله تفسیر ایتک حل ایله تفسیر ایتمکدن اولادر [۱].

والحاصل بو تعریف موجبنجه زوجك عقد نکاح سدیله منافع مرأه یه دائر حائر اولدیغی مالکیت بر نوع ملك شرعیدر [۲]. بوراده استفاده متقابلدر؛ قادین دخی زوجنك منافعندن مستفید اولور؛ حتی نکاحك احکامندن بری ده ارکات ایله قادینك

کافه سی مساوی اولوب بلاقرینه بریه حمل ایدلسه ترجیح بلامرجح لازم کلور، بوايه جائز دکلدر. اما مجاز بویله دکلدر؛ برلفظك معنای حقیقینه حمل ممکن اولدجه مطلقا اول معنایه حمل اولور. اگر معنای حقیقی یه حمل ایتکه مانع برقرینه بولور ایسه هر حالده اول معنایه مناسبتی اولان دیگر بر معنایه حمل ایتک لزومی تحقق ایدر. بوجهتله، مجازده توقفه محل اولمادیغندن اشتراکدن اولادر.

ایکنجیسی، عقد معناسنده حقیقت، وطی^۱ معناسنده مجاز اولمایدر. بیلرندگی مناسبت سببیتدر. عقد سبب، وطی^۲ سبب اولغله سببک اسمی سببده استعمال اولمش اولور. بوروایت امام شافعی یه نسبت اولمقدهدر.

اوجنجیسی، وطی^۳ معناسنده حقیقت، عقد معناسنده مجاز اولمایدر. ینه بیلرندگی مناسبت سببیت ایسه ده بالاده کینک عکسه اوله رق سببک اسمی سببده استعمال اولمشدر. اکثر مشایخ حنفیه [۱] چونکه حاله نسبتله ملك معناسنه اختصاص دها قریبدر؛ ملك اختصاصك بر نوعیدر؛ حل ایسه ملك لازمیدر.

[۲] نصلکه مستأجر دخی اجیرك خدمتی منافعنه مالك اولور و آنی استخدام ایدر.

يكديگر نده استفاده ايمه لريدر. بو حالده تعريفده يالكيز بر جهتك
يعني زوج جهتك نظراعتبار آلمسنگ سببي بونده حق تمتعك
دها زياده ار ككه عائد اولديغنه و زوجك انتفاعي زوجنهك
انتفاعندن زياده بولنديغنه اشارت ايجوندر. [۱]

تعريفده كي افاده دن مقصد و ضعاً افاده در؛ بو حالده تسري ايجون

بورأيده در لر . شو ايكنجى و اوچنجى رائلر مقايسه ايدلد كده ايكنجيسنگ
مرجع اولديني كوريلور. چونكه ادباي عرب جماعك صراحة ذكر ني قبيح
كورمه لريله اسماء جماعى هب كناية اوله رق قوللا مشلردر . آنكچون
نكاح كله سنى بر معنای مستقبجده حقيقت و بعده عقد معناسنده مجاز
قيلمقندن ايسه عقده حقيقت قيله رق على طريق التجوز و طئده استعمال
ايمك شو قاعده ادبيه يه موافق دوشر .

دردنجيسى ؛ ضم و جمع معناسنده حقيقت اولسيدر. فقهای حنفیه
بوني صراحة بيان ايمشلردر . بورأى ديكر لرينه مرجحدر .
چونكه بو معنى اعم و ديكر لرينه شاملدر : و طئده ضم و جمع
معناسى اولديني كبي عقده ده واردر كه ايجاب و قبولك ارتباطندن
حاصل اولور . بو صورتده هانكي معناسنده قوللا نيورسه حقيقت
اولمش اولور : بر معنای اعمه موضوع اولان لفظى افرادينك هر
برنده استعمال حقيقتدر .

[۱] چونكه زوجنهك منافعي زوجنه مخصوص اولديني حالده
زوجك منافعي بر زوجيه منحصر دكلدر . بر فادين آنجق بر زوجك
تحت نكاحنده بولنه بيلور ؛ زوج ايسه متعدد قادينلر ايله ازدواج
ايده بيلور . بوندن بشقه زوجيه بلا سبب معامله زوجيته مانع اولق
ايسترسه زوج آنى جبر ايده بيلور، حالبوكه بر كره مقارنت وقوعندن
سكره زوجيه زوجني معامله زوجيته جبر ايده هر .

جاریہ اشتراسی تعریفدن خارج قالور [۱] .

۲ . — نکاحده اصل وحدت زوجہدر . ضرورتہ بناءً درده قدر تعددی تجویز ایدلمشدر . قادینلرک ارککلردن زیادہ اولمسی، حیض ونفاس کبی احوالہ معروض بولنمسی، ایرکندن سن ایاسہ واروب تناسلدن کسلمسی زوجہنک تزیدینه بالطبع مجبوریت ویرمکدهدر . اساساً ازدواج نصل برامر جبلی ایسہ تعددیده جبلی وطیعیدر .

نظریاتجہ بونک خلافتہ قائل اولانلر فعلیاتده فراش واحد ایله نادراً اکتفا ایدرلر . مولودلریده غیر مشروع اولور . حابوکه ممنوع اولان شیلری ضرورت سببیلہ مباح قیلمق ،

[۱] ارککلرک قادینلرله ازدواج و مقارنتی اساساً هرکس حقندہ حرامدر . لکن آتیاً بیان ایدیلہجک اسباب مخصوصه حرمتدن بری بولنمدینی حالده اشبوحرمت عمومیه ازالہ وحله قلب ایدیلہبیاور . بونک ایچون شریعت اسلامیهده ایکی طریق وارد؛ بری تسمری یعنی اوطلهلق اتخاذاتمک، دیکری نکاحدر . جاریہ اشترایدن کیمسه آنک عیننه مالک اولدینی جهتله قابل استفادہ اولان نفعنهده مالک اولور و آنی استفراش ایدہ بیلور . لکن بوراده حاصل اولان حل استمتاع اشترادن مقصود اصلی اولیوب ملک رقبه نک ضمننده وتبعاً حاصل اولور . حتی بعضاً آندن تخلف ایتدیکیده اولور . ازجمله جاریہنک مشرکه اولمسی ، صاحبنه قرابتی بولنمسی ویادیکریلہ مشترک اولمسی کبی . انکچوک جاریہ اشتراسنه نکاح اطلاق اولنہ ماز . کرچه جاریہینی شرا ایله بعضاً حل وطی حاصل اولور ؛ لکن شرا نتایج سائرہینیده حائز اولدیغندن حل وطی ایچون وضع اولنمش دکلدر .

ضيق اولان امرده وسعت كوسترمك ، مشقتلى تيسير ايتمك مقتضاي فطرت و ايجاب عدالتدر .

اولجه تعدد زوجه غير محدود بر صورتده موجود ايدى . شريعت اسلاميه آنى قاعدهٔ ابقا و فقط عددينى تحديد ايله احكامنى تصعيب ايتدى . قاعدهٔ ابقا ايدرك مقتضاي ضرورت و طبيعتى قبول و فعلاً موجود بر حالى تشريع ايله نسلى ضياعدن وقايه ايتدى ؛ ناقابل مقاومت اولان ضرورته قارشو حرکت موافق حكمت دكلدر . اكن تحديد و تصعيب [۱] ايدرك ضرورت ايله ثابت اولان بر حكمتى ضرورتك درجه سيله تقدير و حقوق نسوانى محافظه و حمايه ايتدى .

بونلكه برابر ار ككلر تعدد زوجه ايله مأمور اولما دقلى كجى قادينلرده اشتراكى قبوله مجبور دكلدر . هر ايكي طرف احكام شرعيه دائره سنده منفعتنه كوره حرکتده مختاردر .

ايمدى شريعت اسلاميه يه سالك اولانلر ايله اولميانلر بيننده بوبابده فعلاً فرق يوقدر . حكماً برنجيلرك افعالى مشروع ، ايكننجيلرك افعالى غير مشروعدر .

۳ . — نکاح من وجه مسبب ، من وجه سببدر .

[۱] چونكه تعدد زوجه ايله مبنلا اولانلر بر طاقم قيود و شروطه رعايته مجبور و بونلره رعايت ايدهميه چكنه قانع اولورسه وحدت زوجه ايله مأموردر .

مسبب اولدیغنه کوره سبب شروعیتی نظام عالمک ونوع بنی آدمک بر وجه کمال بقا بولسی، نفوس بشریه نیک مهالك فحشیه دن خلاص اولسیدر . انسانلرک انتظام تناسلی مناکه لرینک درجه انتظامیله متناسبدر [۱] .

سبب اولدیغنه کوره مسببی ملک متع'در ، حلددر . منافع مرأه ایله استفاده نیک حلال اولسی نکاحک اختصاص شرعیسی، یعنی حکمیدر [۲] .

۴ . — نکاح من وجه عبادت ، من وجه معاملهدر .
ایضاح . — نکاحده موجود اولان درت معنی آنک عبادتدن اولدیغنه ، دیگر درت معنی دخی معاملاتدن بولدیغنه دلالت ایدر [۳] .

[۱] « حناب حق بونظام عالمک وقت مقدره دک بقاسنی اراده ایدوب بویسه نوع انسانک بقاسنه ونوعک بقاسی تناسل وتوالد ایچون ذکور وانانک ازدواجنه منوطدر » (مجله ۱) . تولداته عائد احصائیات فحشک بوبنده کی سوء تأثیرینی ارئه ایتمکدهدر .

[۲] اختصاص شرعی، انسانک ایشلیدیکی فعل مشروعک حکمی واوزینه ترتب ایدن اثردر . مثلا بیع ایجاب وقبولدن عبارت بر فعل مشروعدر ، آنک اثری مشتریک مبیعه وبایعک ثمنه مالک اولسیدر . کذا نکاح ایجاب وقبولک انعقادندن عبارت بر فعل مشروعدر . آنک اثری حلددر . طلاقک اثری دخی حرمتدر .

[۳] مسائل ففهیة یا امر آخرنه تعلق ایدرکه احکام عبادتدر . ویا خود امر دنیایه تعلق ایدرکه مناکحات ومعاملات وعبادات قسملرینه تقسیم اولنور (مجله ۱) .

عبادت اولدیغنه دلالت ایدن معانی اربعه دن برنجیسی، شرعاً عبادات نافله دن افضل اولمسیدر؛ فرائض اربعه اصلیه اولان نماز، اوروج، زکات، حج دن صکره نفسی نافله عباداته حصر ایتمکدن ازدواج ایله اشتغال ایتمک افضلدر. — ایکنجیسی، نفسی فحشدن منعه سبب اولمسیدر؛ مادامکه زنا شرعاً ممنوعدر آندن منعه معاونت ایدن ازدواجک عبادت اولمسی لازم کلور. — اوچنجیسی، سنت نبویه امتثال اولمسیدر؛ حدیث شریفده «تناکحوا تکثروا» (اولنکنز که چوغاله سکیز) بیورلمشدر. دردنجیسی تهذیب اخلاقه یاردیمی اولمسیدر [۱].

• عاملا تدن اولمسی مؤید اولان معانی اربعه دن برنجیسی، نکاحده زوجه نك بضعه (۱۱ ماده) عوض اوله رق بر مال بولمسیدر که مهردر. بو کبی معاوضات عباداتده جاری اولمیوب معاملاتده جاری اولور. — ایکنجیسی ایجاب و قبولدر. عقود شرعیه سائره کبی نکاح دخی بالذات طرفینک ویا ولی ویا وکیلرینک ایجاب و قبولیله منمقد اولور. بو دخی عباداتده جاری دکلدر. — اوچنجیسی شهادتدر. نکاحک صحتی حین

[۱] مجرد اولان کیمسه نفسندن بشقه برشی دوشونمز؛ وقتنک قسم اعظمنی لهو و لعب کبی شیلرله اصرار ایدر. اما عیال صاحبی اولان کیمسه یالکنز نفسنی دوشونمیوب اولاد و عیالنک معیشتنی ده تدارکده مجبور اولور. بعده چوجقلرینک تعلیم و تربیه سنی دوشونور. علی الاکثر مجرد اوله رق سن کماله کلنلر اخلاق فاضله دن محروم اولورلر. عیال صاحبی اوله رق اختیار لیا نلرک چوغنی ده ممدوح الحصال بولنور.

عقدده شهودك حضورينه وابسته در . حالبو كه فرائضدن ماعدا عباداتده ، ریادن اجتناب ایچون ، کیمسه یه کوسترمه مک اولادر . — دردنجیسی قضا تحتنه کیرمسیدر . حاکم « فلان قادین فلانک زوجه سیدر (ویا) دکلدر » دیه حکم ایده بیلور . اما عباداتده قضا جاری اولماز .

۵ . — بر شخصه نظراً نکاحک صفت شرعیه سنی تعیین ایچون نظر اولنور :

ا کر زوجه یه مهر اعطاسنه و آنی انفاقه اقتداری بولنور و حقوق زوجیتی یرینه کتوره بیله جکی کندنجه متیقن اولور و نسایه قارشو شدت میل ورغبتی بولنور و اولنمدیکی تقدیرده فحشیدن نفسی منع ایده میه جکی کندنجه محقق اولورسه آکا اولنمک فرضدر .

فقط بو جهت محقق اولمیوب ملحوظ بولنورسه آنک ایچون اولنمک واجبدر .

وا کر مهر و نفقه یی اعطایه اقتداری اولمقله برابر حقوق زوجیتی ایفا ایده جکی متیقن اولور فقط نسایه قارشو میل ورغبتی شدتلی اولمازسه آنکچون محضاً سنت نبویه یی یرینه کتورمک نیتیه اولنمک سنت مؤکده ، قضای شهوت نیتیه اولنمک مباحدر .

وا کر حقوق زوجیتی ایفا ایده میه جکی ملحوظ ایسه کراهت تحریمیله ایله مکروهدر ، متیقن ایسه حرامدر .

۶. — نکاح اهلې، موانع شرعيه دن خالی اولان ارککدر .
تحت نکاحنده درت زوجه اولمق ویا برقادینه نسبتله عدت
رجال ایله حال عدته بولنمق کبی شیلر ارکک ایچون موانع
شرعيه دندر؛ برنجی صورتده بشنجی برقادین ایله تزوج ایده میه جکی
کبی ایکنجی صورتده اوقادینی تزوج ایده من (عدت رجال
ایچون عدت بختنه باق) .

۷. — نکاح محلی ، مانع شرعیسی بولنمیان یعنی انوتی
محقق اولوب اسباب مخصوصه حرمتدن خالی بولنان قادیندر [۱] .
بناءً علیه ارکک واسباب مخصوصه حرمتدن برینی حاوی
اولان قادین نکاحه محل اوله ماز (اسباب مخصوصه حرمت
ایچون محرمات بختنه باق) .

وکذا خنثای مشکل حالنده اوله رق انوتی محقق اولمیان شخص
نکاحه محل اوله ماز (خنثای مشکل حقننده «فراؤد الفرائض» ده
تفصیل وارد) .

هنوز حالی معلوم اولمیان بویله بر خنثایی ولیسی بر قادین
ویا ارکک ایله تزویج ایدرسه نکاح حکمی موقوف قالور .
ذکورت وانوته دائر علائمن بری ظهور ایتدیکی وقت زوج
دیگرک مخالفی جنسدن اولورسه عقد نکاحه محلیتی تبین ایدر .
اما او جنسدن ظهور ایلرسه نکاح محلنه مضاف اولمامش اولور .

[۱] « فانکحوا ما طاب لکم من النساء » آیت کریمه سننده « نه
حلال اولان قادیندر نکاح ایدیکز » بیوراشدر .

و کذا ایکی خنتی ولیلری طرفندن یکدیگر یله تزویج ایدیلمورسه موقوف اولوب ایلمورده هر بری بشقه جنسدن ظهور ایدرسه نکاح صحیح وبر جنسدن ظهور ایلمورسه باطل اولور .

۸ . — خطبه (خایک کسری و طانک سکونیه) ، تزویج طلب ایتمکدر . طلب ایدن ارککه خاطب ، طلب اولنان قالدینه مخطوبه دینلور .

۹ . — زوجین ، برچفت تشکیل ایدن ارکک ایله قالدیندر . هر برینه زوج دینلور که اش دیمکدر . جمعی ازواج کلور . فقط استعمالنده فرق و تمیز ایچون ارککه زوج ، قالدینه زوج دینلمکده در . زوجه نک جمعی ده زوجات کلور .

ارککه حایل ، قالدینه حایله دخی دینلور . حایله حالاه محل اولان قالدین دیمکدر (۷ ماده یه باق) . جمعی حالئل کلور .

ارککه بعل و جمعنده بعوله ، قالدینه عینک کسریله (عرس) دخی دینلور .

۱۰ . — طرفین عقد نکاحی اجرا ایدن عاقدیندر ، که زوجیندن و یا خود وکیل و وایلرندن عبارتدر .

۱۱ . — بضع (بانک ضم و کسری و ضادک سکونیه) قالدینک تناسله مخصوص عضویدر .

۱۲ . — ایم (همزه نک فتیحی ویای ه شدده نک کسریله) ، قوجه سز قالدیندر ؛ کرک بکر ، کرک ثیب اولسون ؛ کرک

کوچک ، کرک بیوک اولسون . جمعنده (همزه نك فتحة و الف مقصوره ايله) ایامی کلور [۱] .

۱۳ . — بکر (بانك كسرى و كافك سكونيله) ارکک یوزی کورمه ین قیزدر . جمعی ابکار کلور .

بکر ، حقیقی و حکمی اولق اوزره ایکی یه تفریق اولنور .

بکر-حقیقی ، ارکک ايله اصلا مناسبت مخصوصه ده بولنیان قیزدر . (۱) کرک قوجه یه وارمامش اولقله برابر هیچ برسبيله بکارتی زائل اولمامش اولسون . (۲) و کرک یوکسک بربریدن آتلامقله ، و یادم حیض چوق کلکله ، و یا موضع بکارتدن جراحت حاصل اولقله و یا طول مدت بلا تزوج مکش ، ایدرک کبرسنه و اصل اولقله ، و یا طهارتنور ایکن جلدۀ بکارتی (بکارت زاری) زائل اولسون . (۳) و کرک قوجه یه واروبده زوجنک محبوب و یا عین اولمسندن طولانی تفریق و یا قبل الخلوه و یا بعد الخلوه و قبل الوطی تطایق ایدلمش و یا زوجی وفات ایتمش اولسون .

بکر حکمی ، تکرر ایتمه مک و حقنده حد زنا اجرا ایدلمش اولمامق شرطیله فعل زنا ده بولندینی معلوم اولان قیزدر .

[۱] قاعدة ایام کله لیدی ، قلب مکان طریقیله ایامی اولمشدر . بعض اهل لغته کوره ایم اشسز دیمکدر . کرک قادین ، کرک ارکک اولسون .

- ۱۴ . — ثیب و ثیبہ ، قادین کورمش ارکک وارکک کورمش قادیندر .
- ۱۵ . — ام ولد ، مولاسنک استفر اشندن بر وادی حاصل اولان جاریہدر .
- ۱۶ . — امہار (همزدنک کسریلہ) مہر تعیین ایتمکدر .
- ۱۷ . — مہر (میمک فتیحی و ہانک سکونیلہ) قادین ایچون ارکک تعیین اولان بدلہ نکاحدر . جمعی مہور کلور [۱] .

— باب اول —

عقد نکاحہ متعلق مسائل بیاننددر

— برنجی فصل —

نکاحک رکنی حقندہدر

- ۱۷ . — نکاح ، ایجاب و قبول ایلہ منعقد اولور [۲] .

[۱] مہرک متعدد اسامیسی وارددر : صداق (صدادک فتح و کسریلہ) ، نحاحہ (نونک حرکات ثلاثہ سیلہ) فریضہ ، حباء (حانک کسریلہ) ، اجر ، عقر (عینک ضمیلہ) ، علائق ، عطیہ . صدقہ کبی .

[۲] حین عقددہ محلہ امامنک حضوری شرط اولمادینی کبی علمی وظیفہ سیلہ متناسب اولیان بعض آئمہک علاوہ ایتدکری « بنده اول وجهلہ عقد ایتدم » تعبیری بالنکیہ عبثدر . امامک حین عقددہ حاضر بولندیرلمسی مجرد احکام نکاحہ واقف اولملری لازم کلمہ بن طرفین عاقدینہ دلالت ایتک و تنظیمی مستحب اولان عقدنامہ بی تحریر ایلک ایچوندر .

ایجاب، احد عاقدیندن اولاً صادر اولان سوزدر . کرک
ارکک و کرک قادین اولسون .

قبول ، عاقد دیگردن ثانیاً صادر اولان سوزدر .
(حکماً ایجاب و قبول ایچون ۳۹ مادهیه باق) .

۱۹ . — نکاحده ایجاب و قبول ، عرف و عادت بلدهده
انشای نکاح ایچون مستعمل لفظلردر .

۲۰ . — الفاظ نکاح ، یاصریح ویا کنایه اولور [۱] .

۲۱ . — صریح، کثرت استعمالدن ناشی قرینهیه محتاج
اولیوب همان سویلننجه معنای شرعیسی اکلاشیلان لفظدر .
نکاح و تزویج و قبول لفظلری کبی .

صریحک حکمی ، محضر شهودده سویلننجه همان نکاح
منعقد اولمقدر . بوبابده قرینهیه احتیاج یوقدر .

۲۲ . — کنایه، معنای شرعیسنک اکلاشلمسی نیتیه ویا
قرینهیه محتاج اولان لفظدر .

کنایه نك حکمی ، آنی سویلرکن نکاحه نیتایدیلور ویا مقصد
عقد نکاح اولدینغه قرینه بولنور وشاهدلر دخی اشبو قصد و نیتیه

نکاحک جمعیه کونی مسجد شریفده اجراسی منسوبدر .
لکن ممالک عثمانیهده یالکز زفافک علی الاکثر جمعیه اقسامی اجراسنه
اعتنا ایدلمکدهدر .

[۱] الفاظ نکاحک صریح و کنایهیه انقسامی علمای حنفیهیه
کوردهدر . شافی و حنبلییه کوره نکاح و تزویجدن بشقه الفاظ ایله
نکاح منعقد اولماز .

مطلع اولورسه انكاه نكاح منعقد اولمقدر .

مثلا « صاتم » لفظى اساساً الفاظ نكاحدن دكلدر . لكن مجلس نكاحده حره اولان بر قيزك پدرى « قيزم فلانه يي شو قدر غروش مهر ايله سكا صاتم » ديوب مخاطب دخى قبول ايدرسه مجلسك مجلس نكاح اولمى ، قيزك حره اولديغنىك معلوم بولمى ومهر تسميه ايدلمى « صاتم » لفظندن مقصد « تزويج ايتدم » ديمك اولديغنه دلالت ايدر ونكاح منعقد اولور [۱].

۲۳ . — فى الحال تملك عينه موضوع اولان لفظلر على طريق الكنايه نكاحده استعمال اوله بيلور [۲] وقرينه بولنورسه آنلرله نكاح منعقد اولور . بيع ، شرا ، هبه ، صدقه ، تملك ، عطيه كى .

[۱] فقط بر جاريه نك وليسى « جاريه م فلانه يي شو قدر غروشه سكا صاتم » ديوب مخاطب دخى قبول ايتمش اولسه صاتم لفظنىك معنای حقيقى سده استعمال اولنديغنى منع ايدجك ديكر بر قرينه بولماديني صورتده نكاح منعقد اوليوب جاريه صاتمش اولور؛ مكره طرفين « مقصد م نكاح ايدى » ديه اتفـاق ايدلر؛ او حالده نكاح عقد ايدلش اولور .

[۲] تملك عينه دال اولان الفاظك نكاحده استعمالى على طريق التجوزدر؛ بيلرنده كى مناسبتده سـببـيت در . چونكه مثلا بيع ملك رقبه يه ، نكاح ايسه ملك متعه به دلالت ايدر . ملك رقبه يه موضوع اولان بر لفظ ملك متعه ده استعمال اولمشدر كه سببـك اسمنى مسـبـبه استعمال قـيـلـنـدـر .

اما فی الحال تملیک عینہ، موضوع اولیٰ ان لفظلر نکاحده استعمال اولنہ مز . مابعدالموتہ اضافتله تملیک افاده ایدن وصیت لفظی کبی . — لیکن بوکا « فی الحال » قیدی علاوہ اولنورسه الفاظ کنویه دن اوله رق آنکله نکاح منعقد اولور، « شو قزیمی فی الحال سکا وصیت ایتدم » کبی .

وکذا تملیک منفعتہ دلالت ایدن لفظلرله نکاح منعقد اولماز . اباحه ، اجاره [۱] ، اعاره کبی .

تملیک افاده ایتمه یں لفظلرله ده نکاح منعقد اولماز . رهن ؛ ابرا ، فسخ ، اقاله ، احلال ، اجازہ ، ودیعه ، شرکت ، صلح لفظلری کبی .

سلم لفظنده قادین رأس المال اتخاذا اولنورسه نکاح منعقد اولور . مسلم فیه اتخاذا اولنورسه مختلف فیهدر .

صرف وقرض لفظلریله نکاحک منعقد اولوب اولیه جغنده اختلاف واردور . لیکن اصحه کوره تملیک عینہ دلالت ایتدکلرندن طولایی منعقد اولمه لیدر .

۲۴ . — خطاءً وبلا قصد صادر اولان الفاظ محرّفه [۲]

[۱] اجاره لفظنده قادین بدل اتخاذا اولنورسه ومنلا برصغیره نک پدری « شو قزیمه مقابل فلان دکانکی استیجار ایتدم » دیرسه نکاح منعقد اولور . چونکه بدل اجاره ده فی الحال تملیک عین معناسی واردور . وبدل ایجار موجرک مؤبداً مالیدر .

[۲] بو لفظلرله تصحیفدن ، فاعول صیغه سیلاه (مصحف) دخی

دینلور .

ایله نکاح منعقد اولماز . « تزوج ایتدم » یرنده « تجوز ایتدم » دیمک کبی [۱] .

لکن بر مملکت اهالیسی بویله بر غلط اوزرینه اتفاق ایدوبده آنکه عقد نکاح قصد ایدرلر و بو لفظ آنی تکلم ایدن کیمسه دن عن قصد صادر اولور ایسه بر اصطلاح جدید حاله کیرر و آنکه نکاح منعقد اولور .

و کذا بر کیمسه بر لفظک طوغریسنی سویایه میورسه ویا کندی یا کلشنی طوغری اعتقاد ایدیورسه آنکه ده نکاح منعقد اولور [۲] .

۲۵ . — عربی اولمیان الفاظ ایله نکاح منعقد اولور . آلم ، ویردم کبی . چونکه بو درلو الفاظ آنی تکلم ایدن کیمسه دن قصد صحیحه مقرون اوله رق صادر اولور . لکن بونلر صریح اولمادیغندن خطبه و تسمیه مهر کبی قرینه یه محتاجدر .

۲۶ . — نکاحده تجزی جاری دکلدرد .

بناءً علیه الفاظ نکاح قادینک عین کاملنه و یا خود ظهر ، رأس ، جسد ، بدن ، عنق ، وجه ، روح ، رقبه ، بطن کبی

[۱] چونکه بونی سویله یس کیمسه یا کیله رق سویله یس اولوب استعمال صحیح موجود اولمادیغندن حقیقت اولمادینی کبی مجازده دکلدرد ، بلکه لغودر .

[۲] چونکه بو صورتلرده الفاظ مصحفه و محرّفه عادتاً عربی اولمیان ویا دیگر بر لسانه عائد بولن ان لفظلر حکمنی اکتساب ایدیور و بر حقیقت عرفیه و صرتجاه اولیور (ماده آتیله یه باق !)

مجموع بدنند تعبیره صالح اولان بر عضوینه مضاف اولمایدن ؛
جزء شایعنه مضاف اولورسه صحیح اولماز [۱] .
مثلا ارکک قادینه « سنی تزوج ایتدم » دیسه عین کاملنه
مضاف اولدیغندن نکاح صحیح اولدیغی کبی « سنک روحکی تزوج
ایتدم » دیسهینه صحیح اولور . اما « سنک نصفکی تزوج ایتدم »
دیسه نکاح منعقد اولماز .

۲۷ . — ایجاب وقبول ایچون علی الاکثر ماضی صیغهسی
استعمال اولنور [۲] .

مثلا قادین ارککه خطاباً « نفسمی سکا تزویج ایتدم »
ارکک ده « سنی تزوج ویا قبول ایلدم » ؛ یاخود ارکک قادینه
« سنی تزوج ایتدم » قادین دخی « ین ده نفسمی سکا تزویج ایتدم »
دیسه لر نکاح منعقد اولور . حکماً ایجاب وقبولده یالکنز بر
ماضی صیغهسی استعمال اولنور (۳۹ مادهیه باق !) .

۲۸ . — ایجاب طرفندن مضارع ، قبول طرفندن ماضی
صیغهسیله نکاح منعقد اولور [۳] .

[۱] چونکه بر ذاته حل ایله حرمت جمع اولدیغندن حرمت
جهتی ترجیح اولنور .

[۲] چونکه عاقدینک مقصدی نکاحی انشا واثبات ایتمکدر . ماضی
صیغهسی ایسه تحقق وقوع وثبوت دلالت ایدر . اگرچه ماضی صیغهسی
اخباری ایسه ده بوکبی مقاملرده انشا عد اولنمیشدر .

[۳] چونکه مضارع صیغه سنک هم حاله ، هم استقباله دلالتی وارددر .
مجلسک نکاح مجلسی اولسی قرینهسیله حاله دلالتی تقرر ایدر .